

Inflationen är en dålig finansminister

Den sena timmen för hr Strängs avslutningsreplik i Nationalekonomiska Föreningens budgetdebatt i januari gav inte tillfälle till en motreplik. [Nationalekonomiska Föreningen 1973.] Jag vill därför gärna ge honom ett kort svar på en avgörande punkt.

Jag påstod inte att de av hr Sträng föreslagna, av riksdagen godkända, skattereformerna vände den tunga ändan nedåt. Vad jag sade var att den reella skattehöjning som inflationen åstadkommer gör det. Den väger tyngre på de lägre inkomstgrupperna. Därför talar bl a sociala skäl för en indexreglering av skatteskalorna, vilket skulle ta bort den godtyckliga skattehöjande effekten. Härtill svarade hr Sträng att han inte gillar en sådan indexreglering "eftersom den ger tre gånger så mycket i kronor räknat i sänkning till den som tjänar bra som till den som tjänar dåligt — jag talar nu om sänkning i kronor, icke i procent. Däremot kan det vart tredje år bli en reformering av skatteskalorna varvid vi sätter in skattesänkningen där vi tycker att den bäst behövs."

Vad hr Sträng här talar om är en sänkning av det genom inflationen ett par år automatiskt höjda skattetrycket — inte en sänkning från den tidigare av riksdagen beslutade nivån. Vad jag hävdar är just att det är bättre att regering och riksdag bestämmer hur en skatteskala skall avvägas än att inflationen gör det. Man har ju full frihet att välja en från social synpunkt mera tilltalande avvägning än den som inflationen åstadkommer!

Hr Sträng anger nu att man vart tredje år kan ändra skalorna och göra den skatteavvägning man önskar. Ja, det kan man naturligtvis göra. *Men varför skall man då de två åren acceptera den från social synpunkt olämpligt avvägda skattehöjning som inträder genom inflationen?* Om man dessa två år behöver en skattehöjning för att öka statens inkomster, så bör man inte procentuellt höja skatterna mer för låginkomsttagarna än för välsituerade, vilket inflationen däremot gör. "Inflationsskattehöjningen" är procentuellt två à tre gånger högre i inkomstskikten under 35 000 kronor än vid

inkomster över 50 000 kronor. Hr Strängs förord för att behålla en sådan skattehöjning under några år mellan varje skattereform tillhör nog det märkligaste i vår skattedebatt.

För övrigt är det egendomligt att han talar som om det hela tiden gällde *skattesänkningar*. I själva verket är ju frågan om man skall använda en socialt olämplig form av *skattehöjning* under två år av tre och låta dess storlek bero på hur stark inflationen är. Behöver staten ingen skattehöjning bör den inte genomföras. Behöver man en skattehöjning, så bör dess avvägning och storlek bestämmas efter rationella överväganden och inte bestämmas godtyckligt av inflationen — vars storlek för övrigt inte kan i förväg

bedömas. Det är fråga om ett val mellan två konstruktioner av skattesystemet. Vilkendera man än väljer, *kan* samma belopp tas ut av skattebetalarna — om man vill — och samma utgifter kan finansieras.

Inflationen är en dålig finansminister. När hr Sträng avstår en del av sin uppgift till denna blinda kraft synes han visa ett överraskande mått av tankeförvirring och blygsamhet.

Bertil Ohlin

Referens

Nationalekonomiska Föreningen, [1973], "Förhandlingar 1973-01-15", *Ekonomisk Debatt*, årgång 1, nr 1.